

prima instanță: R. Pulbere
(Judecătoria Botanica, mun. Chișinău)
instanța de apel: A. Panov, M. Guzun, A. Minciuna
(Curtea de Apel Chișinău)

dosarul nr.2ra-595/17

Î N C H E I E R E

05 aprilie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul: Svetlana Filincova

Judecătorii :

Maria Ghervas, Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către
Întreprinderea de Stat Compania Aeriană „Air Moldova”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Dianei Vatavu, Octavian
Vatavu, Ion Vatavu, Ioan Vatavu și Iustinia Butescu împotriva Întreprinderii de
Stat Compania Aeriană „Air Moldova” cu privire la repararea prejudiciului
material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 octombrie 2016, prin care
au fost respinse apelurile declarate de către Întreprinderea de Stat Compania
Aeriană „Air Moldova” și de către avocatul Constantin Sîrbu în interesele Dianei
Vatavu, Octavian Vatavu, Ion Vatavu, Ioan Vatavu și Iustinia Butescu și menținută
hotărârea Judecătoria Botanica, mun. Chișinău din 18 mai 2016 prin care acțiunea
a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă :

La data de 28 octombrie 2015, Diana Vatavu, Octavian Vatavu, Ion Vatavu,
Ioan Vatavu și Iustinia Butescu s-au adresat cu cerere de chemare în judecată
împotriva ÎS CA „Air Moldova” cu privire la repararea prejudiciului material și
moral.

În motivarea acțiunii au indicat că la data de 29 iunie 2015 aceștia au
procurat prin intermediul unei companii turistice de la întreprinderea pârâtă 5
(cinci) bilete de avion pentru a fi transportați din mun. Chișinău, Republica
Moldova în or. Bologna, Republica Italia. Zborul la cursa respectivă urma să aibă
loc la data de 31 iulie 2015, ora 19:40, cu aterizarea la locul destinației în aceeași
zi, la orele 20:50, însă acesta a fost amânat până la data de 02 august 2015, ora
01:00, fapt considerat de către reclamanți o întârziere prelungită. Prin întârzierea
zborului, soldat cu prezentarea reclamanților, dintre care și copii minori, la
aeroport de mai multe ori, ajungerea cu întârziere la destinație, acestora le-au fost
cauzate suferințe psihice.

La data de 12 octombrie 2015 reclamanții au expediat în adresa companiei
transportator ÎS CA „Air Moldova” o reclamație, prin care a solicitat achitarea

compensațiilor pentru întârzierea zborului în mărime de 250 Euro pentru fiecare persoană și repararea prejudiciului moral în sumă de 5000 lei pentru fiecare reclamant, însă prin răspunsul ultimei au fost înștiințați că examinarea cererii prealabile va dura o perioadă mai îndelungată din motivul colectării informațiilor aferente cazului.

Astfel, epuizând căile extrajudiciare de soluționare a litigiului apărut în urma cauzării prejudiciului prin transportarea în termene necorespunzătoare a pasagerilor de către întreprinderea pârâtă, reclamantii s-au adresat cu o acțiune în judecată.

Prin urmare solicită reclamantii încasarea de la ÎS CA „Air Moldova” a sumei de 250 euro pentru fiecare reclamant cu titlu de compensație, suma de 5000 lei pentru fiecare reclamant cu titlu de prejudiciu moral și suma de 9000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin hotărârea Judecătorei Botanica, mun.Chișinău din 18 mai 2016 a fost admisă parțial acțiunea, dispunându-se încasarea de la ÎS CA „Air Moldova” în beneficiul Dianei Vatavu, Octavian Vatavu, Ion Vatavu, Ioan Vatavu și Iustinia Butescu compensația în mărime a câte 250 euro în monedă națională cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc valabil la data executării obligației pentru fiecare și prejudiciul moral în mărime a câte 3000 lei pentru fiecare. S-a încasat de la ÎS CA „Air Moldova” în beneficiul lui Vatavu Octavian cheltuielile de judecată în mărime de 3000 lei, în rest pretenția s-a respins ca neîntemeiată. S-a încasat de la ÎS CA „Air Moldova” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 846 lei.

La data de 13 iunie 2016 ÎS CA „Air Moldova” a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Botanica, mun.Chișinău din 18 mai 2016, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

La data de 15 iunie 2016, avocatul Constantin Sîrbu în interesele lui Octavian Vatavu, Diana Vatavu, Ion Vatavu, Ioan Vatavu, Iustinia Butescu a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 18 mai 2016, solicitând casarea parțială a hotărârii primei instanțe în partea admiterii parțiale a pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de asistență juridică și emiterea în această parte o nouă hotărâre de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 octombrie 2016 apelurile declarate de către Întreprinderea de Stat Compania Aeriană „Air Moldova” și de către avocatul Constantin Sîrbu în interesele Dianei Vatavu, Octavian Vatavu, Ion Vatavu, Ioan Vatavu și Iustinia Butescu au fost respinse și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a stabilit că reclamantii au procurat prin intermediul companiei turistice SRL „Solei-Turism” 5 bilete de avion cu destinația Chișinău -Bologna, potrivit cărora la data de 31 iulie 2015, ora 19:40 urmau să decoleze din aeroportul Chișinău, iar la ora 20:50 a aceleași zile să aterizeze în or. Bologna, Republica Italia.

La fel a stabilit că la data de 31 iulie 2015 zborul pe ruta Chișinău-Bologna, care urma să fie efectuat de către Întreprinderea de Stat Compania Aeriană „Air Moldova” a fost reținut în Aeroportul Internațional Chișinău cu o întârziere mai

mare de 24 ore, iar în rezultatul acestei rețineri, zborul a fost amânat pentru data de 02 august 2015, ora 01.00.

În situația creată, reclamanții în calitate de consumatori, s-au adresat de mai multe ori către ÎS CA „Air Moldova” pentru soluționarea pe cale amiabilă a potențialului litigiu, însă reprezentanții ultimei nu au satisfăcut cerințele reclamanților în ce privește oferirea compensațiilor, circumstanțe confirmate prin pretenția din 06 octombrie 2015 și răspunsul companiei aeriene la această pretenție.

Instanța de apel a reținut că, reclamanții au justificat temeinicia și legalitatea pretențiilor formulate or, la caz, s-a dovedit culpa ÎS CA “Air Moldova” de întârziere a efectuării zborului și potrivit art. 16 lit. a) din Regulamentul privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 836 din 08 noiembrie 2012, acestora urmează să le fie achitate din contul pârâtului câte 250 de euro pentru fiecare, cu titlu de compensație.

La fel, instanța de apel aplicând prevederile art. 1422 alin. (1) și (2) și 1423 alin. (1) și (2) Codul civil și pct. 37 din Regulamentul privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 836 din 08 noiembrie 2012 a considerat și în această parte întemeiată soluția primei instanțe de admitere parțială a pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral încasând în acest sens în beneficiul reclamanților de la pârât câte 3000 lei pentru fiecare.

De asemenea, instanța de apel a considerat legală soluția primei instanțe în partea încasării cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 3000 lei, cheltuieli care în opinia instanței de apel au fost reale, necesare și au avut un quantum rezonabil și corespund prevederilor art. 96 CPC.

La data de 20 ianuarie 2017, ÎS CA „Air Moldova” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, cerând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Recurentul, ÎS CA „Air Moldova” în motivarea recursului a indicat că instanțele judecătorești nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată, în special art. 988 alin. (2) din Codul civil și art. 21 din Legea nr. 105 – XV din 13 martie 2003 privind protecția consumatorului. Așadar, în temeiul acestor dispoziții legale, susține că poate purta răspundere pentru prejudiciul cauzat pasagerului, rezultat din întârziere, doar în cazul în care o astfel de răspundere este prevăzută în contract sau legislație.

Prin urmare, consideră că instanțele au determinat greșit pentru examinarea cauzei dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 836 din 08 noiembrie 2012, care este un act normativ, adoptat pentru executarea legii. Or, nici o lege națională sau internațională nu prevede obligația căraușului aerian pentru compensarea prejudiciului pasagerilor în cazul întârzierii prelungite a zborului, precum și dreptul pasagerului de a cere o astfel de compensație. La fel, recurentul pretinde că intimata nu a probat faptul că amânarea cursei aeriene a avut loc din intenția sau din culpă gravă a acestuia, iar instanța de fond și de apel nu s-au pronunțat asupra aceste circumstanțe importante.

La 22 februarie 2017, în conformitate art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Dianei Vatavu, Octavian Vatavu, Ion Vatavu, Ioan Vatavu și Iustiniei Butescu cererea de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței timp de o lună de la data primirii scrisorii. Corespunzător, în cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia (f. d. 121).

În conformitate cu art.434 alin.(1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei redactate.

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost emisă la 19 octombrie 2016. Conform materialelor pricinii, copia deciziei a fost expediată în adresa părților, inclusiv și a recurentului la data de 07 noiembrie 2016, însă careva date despre recepționarea deciziei instanței de apel lipsesc, astfel recursul declarat la 20 ianuarie 2017 se consideră a fi depus în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Întreprinderea de Stat Compania Aeriană „Air Moldova” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, analizând actele cauzei completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ constată că, argumentele recurentului se limitează la situația de apreciere de către instanțele ierarhic inferioare a circumstanțelor de fapt a cauzei, iar argumentele invocate în recursul declarat de către Întreprinderea de Stat Compania Aeriană „Air Moldova”, în esența lor, sunt similare argumentelor invocate atât în prima instanță cât și în instanța de apel și sunt expuse asupra circumstanțelor de fapt și nu de drept.

Argumentele invocate în recurs precum că, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt emise cu aplicarea eronată a normelor de drept material nu pot fi reținute, deoarece în speță, instanța de apel a stabilit just circumstanțele pricinii, precum și a aplicat elocvent normele juridice, ce guvernează raportul juridic litigios.

În consecință, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține și jurisprudența CEDO conform căreia recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede putere de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcel contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când motivele recursului indicate în cazul din speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii atât în prima instanță cât și instanța de apel, asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat în modul corespunzător.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Întreprinderea de Stat Compania Aeriană „Air Moldova” ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Întreprinderea de Stat Compania Aeriană „Air Moldova” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul:

Svetlana Filincova

Judecătorii:

Maria Ghervas

Iurie Bejenaru